

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ POVSTANIE A EURÓPA V ZBRANI PROTI FAŠIZMU

MEDZINÁRODNÁ KONFERENCIA • BANSKÁ BYSTRICA • 11. – 13. NOVEMBER 2024

*Organizátormi podujatia sú Múzeum Slovenského národného povstania,
Vojenský historický ústav, Ústav pamäti národa,
Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici
a Slovenská historická spoločnosť pri Slovenskej akadémii vied.
Podujatie podporili Ministerstvo obrany Slovenskej republiky a Úrad vlády Slovenskej republiky.*

P R O G R A M K O N F E R E N C I E

PONDELOK, 11. NOVEMBER 2024

DEŇ VETERÁNOV (11:00 – 13:00)

Privítanie hostí

Premietanie filmu *Mlčanie* spojené s besedou
s kpt. v. v. Vladimírom Strmeňom

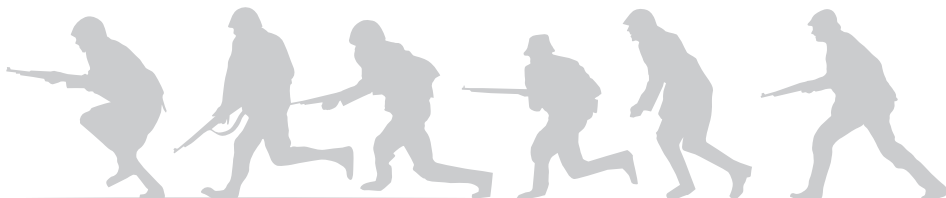
Kladenie vencov s príhovormi
a výsadba ružového kríku
na pamiatku vojnovým veteránom
v areáli Múzea SNP (13:00 – 13:30)

PANELOVÁ DISKUSIA (17:00 – 18:30)

*Pamäť národa 80+ „po“: Stáva sa
z pripomínania si minulosti ceremoniálna rutina?*

UVÍTACIA VEČERA (od 19:00)

Reštaurácia Bašta
(pre aktívnych účastníkov konferencie)

UTOROK, 12. NOVEMBER 2024

Registrácia účastníkov (8:00 – 9:00)

Otvorenie konferencie (9:00 – 9:20)

Zástupcovia organizátorov

ARMÁDA V BOJI PROTI FAŠIZMU (9:20 – 11:10)

Ivan Fuksa (Vojenský historický ústav, Praha):
„První v boji!“ Válka v pohraničí v zří 1938

Jozef Bystrický (Vojenský historický ústav, Bratislava):
**Vývoj situácie na európskych frontoch
v lete 1944 a jeho vplyvy na postoje mocností
protifašistickej koalície k povstaniu
na Slovensku**

Igor Baka (Vojenský historický ústav, Bratislava):
**Povstalecká armáda na Slovensku a niektoré
aspekty jej vzťahu k československej vláde
v Londýne**

Marian Uhrin (Múzeum Slovenského národného
povstania v Banskej Bystrici):
**Komparácia povstaleckých a nemeckých síl
na príklade bojov o Strečno**

DISKUSIA

Prestávka (11:10 – 11:30)

ĽUDÁCKY REŽIM A POVSTANIE (11:30 – 12:30)

Zdenka Hešterová (Ústav pamäti národa,
Bratislava):
**„Nezradíme!“: Slovenské národné povstanie
v ľudáckej propagande**

Katarína Bohová (Univerzita Komenského
v Bratislave – Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra
SAV, Bratislava):
**„Svetu by chceli nahovoriť, že je to protinemecká
akcia Slovače“. Obraz Veľkej Británie a USA
počas SNP vo vybraných printových médiách
na Slovensku**

DISKUSIA

OBED (12:30 – 13:30)

Reštaurácia Bašta (pre aktívnych
účastníkov konferencie)

NÁRODY A NÁRODNOSTI NA STRANE POVSTANIA (13:30 – 15:20)

Martin Posch (Historický ústav SAV, Bratislava
– Dokumentačné stredisko holokaustu, Bratislava):
**„Angloamerická“ misia v SNP
– poznatky najnovšieho výskumu**

Ákos Bartha (HUN-REN Bölcsészettudományi
Kutatóközpont Történettudományi Intézet,
Budapešť):
**Na hranici: Maďari a Slovenské
národné povstanie**

Andrzej Olejko (Państwowa Akademia Nauk
Stosowanych, Jarosław):
Letecká pomoc SNP. Pohľad po 80 rokoch

Daniela Ozacky Stern (Western Galilee College, Akko):
**Medzi prežitím a identitou:
Židia v Slovenskom národnom povstaní
a medzi partizánmi**

DISKUSIA

Prestávka (15:20 – 15:40)

REFLEXIE ANTIFAŠIZMU V ZAHRANIČÍ (15:40 – 16:40)

Vera Pinchuk
(Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici):
**Percepčia Slovenského národného povstania
v ruskojazyčnej historiografii po roku 1991**

Patrizia Prando Šušová (Múzeum Slovenského
národného povstania v Banskej Bystrici):
**Úloha a význam hnutia odporu proti fašizmu
v Taliansku od jeho pôvodu po súčasnosť**

DISKUSIA

PANELOVÁ DISKUSIA (17:00 – 18:30)

*Dokáže sa spoločnosť vyrovnáť s históriou
Slovenského štátu?*

Premietanie filmu

Generál Viest – vytrhnutý z histórie (19:00 – 20:30)
Kinosála Múzea SNP

Ukončenie 1. dňa

Spoločenský večer (od 20:30)

Foyer Pamätníka SNP
(pre aktívnych účastníkov konferencie)

STREDA, 13. NOVEMBER 2024

FAŠISTICKÁ OS A POVSTANIE (8:30 – 10:40)

Vladimír Krajčovič (Múzeum mesta Bratislavy):

Nemecká protipartizánska operácia „Hindenburg“

Pavel Tesárek (Praha):

Německá protipartyzánská operace „Wolfsburg“

Tomáš Hofírek (Košice):

Fotografoval SNP pre nemeckú armádu

Lars Hellwinkel (Gedänkstätte Lager Sandbostel):

Osudy vězňů Slovenského národního povstání – příklad zajateckého tábora Stalag X Sandbostel

Ákos Fóris (Eötvös Loránd Egyetem, Erőszakutató Intézet, Budapest):

Medzi maďarskou armádou a partizánmi – dezercie maďarských vojakov a príslušníkov pracovných jednotiek na východnom fronte

DISKUSIA

Prestávka (10:40 – 11:00)

ŠPECIFICKÉ SOCIÁLNE SKUPINY V POVSTANÍ (11:00 – 12:45)

Eva Škorvanková (Univerzita Komenského v Bratislave):

Spolok Živena a živeniarky v Slovenskom národnom povstaní

Erika Mészárosová (Vysoké učení technické v Brně):

„Neviditelné ženy“ Slovenského národního povstání: Efemérne pamätníky a ženská účasť v odboji

Marek Schön (Masarykova univerzita, Brno):

Ženy v ilegálnej skupine „Pavel“ – príbeh dvoch zabudnutých

Peter Račko (Stredoslovenské múzeum, Banská Bystrica):

Predstavitelia slovenskej evanjelickej inteligencie zapojení do SNP

DISKUSIA

OBED (12:45 – 14:00)

Reštaurácia Bašta

(pre aktívnych účastníkov konferencie)

OSOBNOSTI A POVSTANIE (14:00 – 16:00)

Zdeněk Doskočil (Historický ústav AV ČR, Praha):

Ladislav Novomeský a Slovenské národní povstání (Bratislava, Banská Bystrica, Londýn, Moskva)

Lukáš Volentier (Múzeum Slovenského národného povstania v Banskej Bystrici):

Príbehy bojovníkov z improvizovaných pancierových vlakov

Jozef Pavlov (Základná škola J. Alexyho, Zvolen):

Rudolf Blažovský – vedúca osobnosť odboja vo Zvolene a okolí

Pavel Kreisinger (Univerzita Palackého, Olomouc):

Podplukovník Eugen Surovčík (1914 – 1970): Zločinec, násilník, povstalec

DISKUSIA

Ukončenie konferencie

on the basis of a decision
of the Bundestag

SPRIEVODNÝ PROGRAM – DISKUSIE

organizované Fakultou politických vied a medzinárodných vzťahov
Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici v rámci programu University Partnership Program
s pomocou Conference on Jewish Material Claims Against Germany podporovanej
Spolkovým ministerstvom financií (Bundesministerium der Finanzen) a Nadáciou Pamäť, zodpovednosť
a budúcnosť (Stiftung Erinnerung, Verantwortung und Zukunft).

PONDELOK, 11. NOVEMBER 2024

PANELOVÁ DISKUSIA (17:00 – 18:30)

Téma:

Pamäť národa 80+ „po“:

**Stáva sa z pripomínania si minulosti
ceremoniálna rutina?**

Diskutujúci:

Martin Veselý (Univerzita Jana Evangelisty
Purkyně v Ústí nad Labem)

Ivan Šuša (Univerzita Komenského v Bratislave)

Jaroslav Valent (Historická revue
– Historický ústav SAV, Bratislava)

Moderuje:

Anton Hruboň (Univerzita Mateja Bela
v Banskej Bystrici, Claims Conference lecturer
for Holocaust Studies)

UTOROK, 12. NOVEMBER 2024

PANELOVÁ DISKUSIA (17:00 – 18:30)

spojená s prezentáciou publikácie Slovenský štát
v nás: Politika, kultúra, pamäť (1945 – 2020)

Téma:

**Dokáže sa spoločnosť vyrovnáť s históriou
Slovenského štátu?**

Diskutujúci:

Anton Hruboň (Univerzita Mateja Bela
v Banskej Bystrici, Claims Conference lecturer
for Holocaust Studies)

Marek Syrný (Univerzita Mateja Bela
v Banskej Bystrici)

Moderuje:

Jaroslav Valent (Historická revue
– Historický ústav SAV, Bratislava)

